

Minnesanteckningar Välfärdsrådet i Dalarna

Datum: 2026-06-15

Dnr: HSN 2026/371

Datum: 260611

Tid: 09.00-12.00

Plats: Stängslet, Myntgatan 2, Falun

Närvarande: (överstruken = frånvarande)

<i>Region Dalarna</i>	Sofia Jarl (ordf)	~~Sebastian Karlberg~~	
<i>Avesta</i>	~~Gunilla Berglund~~	~~Patrik Sundin~~	
<i>Borlänge</i>	~~Cecilia Redin~~	~~Marianne Henriksen~~	
<i>Falun</i>	Susanne Norberg	~~Jonas Sallén-Lennerthson~~	Sven-Olov Ytterholm
<i>Gagnef</i>	~~Eva Lotta Törnblom Nices~~		
<i>Hedemora</i>	~~Kajsa Lena Fagerström~~	Anette Granegård	
<i>Leksand</i>	Karin Mikkonen	~~Lars Halvarson~~	
<i>Ludvika</i>	Åsa Bergkvist (v ordf)	~~Håkan Frank~~	
<i>Malung-Sälen</i>	~~Jörgen Norén~~	~~Brita Schlin~~	
<i>Mora</i>	~~Bert Persson~~		
<i>Orsa</i>	~~Bengt Åke Svahn~~	~~Håkan Yngström~~	
<i>Rättvik</i>	~~Bengt Stor~~	~~Jessica Junell~~	
<i>Smedjebacken</i>	~~Matilda Kilström~~	Christopher Nilsson	
<i>Säter</i>	~~Hans Göran Steneryd~~	~~Helena Vådegård~~	~~Liv Erichsen~~
<i>Vansbro</i>	~~Marcus Kock~~	Anna Pollack	
<i>Ålvdalen</i>	~~Anette Eriksson~~		
<i>Tjänstepersoner</i>	~~Pernilla Spåls~~	Lisa Karlsson	

1. Mötets öppnande

Välfärdsrådet beslutade

att öppna mötet

2. Godkännande av dagordning

Välfärdsrådet beslutade

att godkänna dagordningen

3. Val av justerare

Välfrädrådet beslutade

att utse Åsa Bergkvist till justerare

4. Föregående minnesanteckningar 260409

Välfrädrådet beslutade

att lägga minnesanteckningarna till handlingarna

5. Skriftlig information

a) **Information: Årsberättelse RSS Dalarna 2025**

RSS Dalarnas årsberättelse delgavs VFR.

Välfrädrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna

b) **Information: Årsrapport Yrkesresan 2025**

Årsrapport för Yrkesresan 2025 delgavs VFR.

Välfrädrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna

6. Rapportering regionalt

a) **Beslut: SPAK – Delrapport (Bilaga 4 B)**

*Föredragande: Johanna Dalström, omställningsledare SPAK, Omställning HoS
Fredrik Berntsson Semb, omställningsledare SPAK, Omställning HoS*

Föredragningen av SPAK-arbetet utgick från den delrapport som tagits fram efter drygt ett års arbete. Under denna period har arbetsgruppen identifierat ett antal utvecklingsområden och presenterat åtgärdsförslag samt övergripande scenarier för

hur arbetet kan utvecklas vidare (se bilagd presentation). Det lyfts särskilt fram att samverkan med MAS/MAR-nätverket har varit central och att engagemang från nyckelpersoner har haft stor betydelse för arbetets framdrift. Det beskrivs att arbetet haft fokus på att konkretisera och göra omställningen till god och nära vård mer verksamhetsnära.

SPAK-arbetet omfattar samtliga målgrupper i samhället, men arbetet har initialt haft fokus på sköra äldre. Syftet med arbetet är att, med patientens bästa i centrum, skapa mer sammanhållen och effektiv samverkan mellan primärvård, specialistvård, ambulans och kommuner. Det framhålls att förbättringar inte enbart handlar om snabbare processer, utan om att utforma ett system som fungerar bättre för patienten eller brukaren ur ett helhetsperspektiv i hela länet.

Arbetsgruppen har arbetat med utvecklingsområden där utveckling av kontaktvägar lyfts fram. Målsättningen är att tröskeln för kontakt ska vara låg oavsett var i vårdkedjan man befinner sig. Detta omfattar bland annat förbättrade möjligheter till direktkontakt mellan verksamheter. Vidare lyfts införande av en digital samverkansplattform, att möjliggöra gemensam vårddokumentation genom en övergripande medicinsk plan (ÖMP) samt att utöka akutgeriatriska vårdplatser. Vikten av att utveckla kontaktvägar lyfts i dialogen, både för personer i särskilt boende samt för personer i ordinärt boende, där behov av tydliga kontaktvägar in i vård och omsorg kvarstår.

I arbetet med att omsätta strategiska mål till verksamhetsutveckling lyfts betydelsen av gemensamma mötesplatser. Ett exempel är en gemensam dag där medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) och medicinskt ledningsansvarig läkare (MLA) deltagit. Föredragande delger att dagen bidrog till ökad samsyn, nya perspektiv och konkreta åtgärder att ta vidare i respektive organisation. Det framhålls att ökad förståelse för varandras uppdrag och arbetssätt ses som en förutsättning för fungerande samverkan.

Avslutningsvis lämnar VFR en rekommendation till LCHNV att prioritera genomförandet av de aktiviteter som identifierats i delrapporten. Det framförs även ett behov av att kommunerna avsätter resurs för en omställningsledande funktion för att stödja det fortsatta arbetet.

Välfärdsrådet beslutade

att rekommendera regionen och kommunerna att prioritera genomförandet av de åtgärdsförslag som identifierats i delrapporten samt
att tillskriva länschefs nätverket att SPAK-arbetet tilldelas utvecklingsledare från den kommunala hälso- och sjukvården
att i övrigt lägga informationen till handlingarna

b) **Information**: Aktivitetskravet

Föredragande: Sofia Jarl, ordförande, Välfärdsrådet

Föredragande informerar om att en arbetsgrupp har tillsatts för att förbereda länet inför införandet av aktivitetskravet. Det framgår att lagstiftningen träder i kraft den 1 juli, men att operativt genomslag och behovet av hantering uppstår från och med oktober.

I dialogen lyfts ett exempel från Falun, där kommunen arbetar med ett koncernövergripande ansvarstagande för de personer som berörs av aktivitetskravet. Det beskrivs att samtliga, inklusive bolagen, har fått gemensamma direktiv och att ett samlat ansvar tas för att hantera uppdraget.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna

c) **Information**: Digitala hjälpmedel i samverkan (Bilaga 7)

Föredragande: Linus Nielsen, Tf. bitr. förvaltningschef, Dalarnas hjälpmedelscenter

Föredragande informerar om arbetet med att utveckla samverkan kring digitala hjälpmedel i Dalarna. Med digitala hjälpmedel avses produkter med digitala komponenter eller funktioner som kan förskrivas enligt Hälso och sjukvårdslagen (HSL) eller tillhandahållas enligt Socialtjänstlagen (SoL). Bakgrunden är ett identifierat behov av gemensamma arbetssätt och en mer sammanhållen hantering inom länet.

Den modell som tagits fram innebär att Dalarnas hjälpmedelscenter kan utgöra en gemensam part för hantering, upphandling och distribution av digitala hjälpmedel. Målet är att uppnå en mer enhetlig struktur där fler produkter kan rapportera till samma system, alternativt att antalet system minskar. Detta bedöms kunna förenkla såväl för brukare som för verksamheter, samt bidra till mer effektiva arbetssätt.

Nuvarande avtal inom hjälpmedelsnämnden är kopplat till HSL, vilket begränsar möjligheten att hantera produkter inom SoL. Ett arbete pågår därför med att ta fram förslag till ett uppdaterat avtal som omfattar både HSL och SoL. Parallellt tas ett tilläggsavtal fram som kommunerna kan ansluta till i ett tidigare skede i väntan på att ett nytt huvudavtal beslutas av samtliga kommuner. Detta möjliggör ett snabbare införande.

Den föreslagna modellen bygger vidare på befintlig samverkan inom hjälpmedelsnämnden och innebär att en gemensam struktur kan användas i hela länet. Det medför att hanteringen av hjälpmedel blir likartad oavsett kommun, vilket underlättar vid exempelvis flytt mellan kommuner. För att möjliggöra detta behöver kompetens inom SoL och kommunal verksamhet stärkas i berednings- och beslutsstrukturerna kopplade till hjälpmedelsnämnden.

Vidare betonas att tekniken i sig ofta är relativt enkel och kostnadseffektiv, medan den största förändringen ligger i utvecklingen av arbetssätt. Exempel lyfts från projektet som genomförts i Västerbergslagen om egenmonitorering, där digitala lösningar möjliggör uppföljning av ett stort antal patienter på ett mer resurseffektivt sätt. Motsvarande möjligheter finns inom socialtjänstens område genom exempelvis sensorer och andra digitala stöd som kan bidra till mer behovsstyrda insatser.

Arbetet framåt inriktas på att i dialog med kommunerna identifiera vilka områden och arbetssätt som bör prioriteras i ett fortsatt införande. Behovet av att involvera kommunerna och utgå från deras prioriteringar betonas.

I dialogen lyfts vikten av att kommande upphandlingar utformas så att de möjliggör samverkan mellan kommuner och region, och att tekniska lösningar inte begränsar framtida utveckling. Föredragande bekräftar att Dalarnas hjälpmedelscenter deltar i arbetet med kommande upphandlingar.

Välfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna

d) Information: Suicidprevention – erfarenheter från Vansbro och fortsatt arbete i länet (Bilaga 6 A-B)

Föredragande: Cecilia Tegelberg, Suicidpreventionssamordnare, Utvecklingsenheten division psykiatri och habilitering

Föredragningen utgick från det riktade suicidpreventiva arbete som genomförts i Vansbro kommun mellan 2021–2023, där en särskild projektgrupp etablerades för att stödja utvecklingen av strukturerade och långsiktiga arbetssätt. Arbetet byggde på en bred samverkan mellan kommun, hälso- och sjukvård samt andra aktörer, med målet att ta fram en lokalt förankrad handlingsplan för suicidprevention.

Inledningsvis genomfördes ett lokalt analysarbete där data om suicidfall och befolkningens hälsa sammanställdes, vilket visade på behov av förstärkt samverkan och insatser. Analysen visade bland annat att få av de personer som avlidit haft kontakt med vård i nära anslutning till suicid, vilket tydliggjorde vikten av tidiga insatser och ökad uppmärksamhet på psykisk ohälsa.

Arbetet fokuserade på att höja kunskapsnivån, minska stigma kring psykisk ohälsa och stärka befintliga insatser, med särskilt fokus på målgruppen män. Implementeringen skedde genom en workshopbaserad process med brett deltagande från olika verksamheter, där både kunskapsspridning och konkret arbete med att ta fram en handlingsplan ingick. Deltagande aktörer bidrog aktivt med behovsbild, erfarenheter och förslag på insatser.

Projektgruppen gav stöd i form av kunskapsspridning, förankringsarbete, samordning och planering, samt viss finansiering av insatser. Informationsinsatser genomfördes i Vansbro, riktade till invånare, vilket därefter spridits till fler kommuner i länet. Arbetet har lett till ökad samverkan mellan verksamheter, förbättrad intern planering och en stärkt lokal struktur för det suicidpreventiva arbetet. Före projektets start saknades ett samlat grepp och strukturerad samverkan i kommunen.

Erfarenheterna visar att arbetet krävde långsiktighet, uthållighet och samverkan mellan flera aktörer. Lokalt anpassade handlingsplaner lyfts som en central framgångsfaktor för att skapa engagemang och genomföra konkreta insatser.

Föredragande framhåller att arbetet med lokal förankring fungerar bäst i de kommuner som har en utsedd samordnande funktion för suicidprevention. I de kommuner där en sådan funktion saknas går arbetet långsammare, även om vissa förebyggande

insatser sker inom andra verksamheter. En lokal kontaktperson eller samordnare lyfts därför som en viktig förutsättning för att kunna ta emot stöd och driva arbetet framåt.

I dialogen lyfts att medvetenheten om psykisk hälsa har ökat i de kommuner som deltagit i arbetet, men att det är svårt att dra säkra slutsatser om effekter på suicidnivåer på kort sikt. Uppföljning behöver ske över längre tid. Det betonas också att samverkan över kommungränser kan vara en väg framåt.

Vidare lyfts behovet av att Valfärdsrådets ledamöter tar med sig frågan om att säkerställa samordnande funktioner i sina respektive organisationer. Samtidigt uppmärksammas att uppdraget för en samordnande funktion behöver vara tydligt och förutsättningarna rimliga, då arbetet annars riskerar att svälla och bli sårbart om det vilar på en enskild funktion.

I den avslutande dialogen uppmärksammas behovet av att koppla det suicidpreventiva arbetet till befintliga strukturer i kommunerna, exempelvis anhörigstöd. Det framkommer att efterlevandegrupper planeras i både Vansbro och Avesta för att stödja anhöriga till personer som avlidit i suicid. Försök har gjorts att samla kommuner i gemensamma träffar, men deltagandet har påverkats av att samordnande funktioner saknas i vissa kommuner.

Vidare lyfts vikten av att beakta de ekonomiska förutsättningarna i arbetet, där behovet av resurser kan utgöra en utmaning. Samtidigt understryks att konsekvenserna av suicid är omfattande, både ur ett samhällsekonomiskt perspektiv och ur ett människovärdesperspektiv. Det konstateras också att många kommuner redan arbetar med förebyggande insatser kopplat till psykisk hälsa, och att suicidprevention i större utsträckning behöver integreras som en naturlig del i detta arbete.

Framåt planeras fortsatt stöd till kommuner, utveckling av nätverk för kontaktpersoner samt framtagande av länsgemensamma strukturer och riktlinjer. Den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention lyfts som ett viktigt stöd för det fortsatta arbetet.

Valfärdsrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna

7. Aktuellt på RSS Dalarna

a) Information/Beslut: God och Nära vård – regional handlingsplan och årsrapport 2025 (Bilaga 5 D)

Föredragande: Annika Schmitt, utvecklingsledare, RSS Dalarna

Henrietta Forsman, utvecklingsledare, RSS Dalarna

Det regionala stödet för omställningsarbetet inom God och nära vård (GNV) i Dalarna utgörs av RSS Dalarna och omställning inom hälso- och sjukvård. Under året har arbetet haft fokus på att slutföra och förankra en regional handlingsplan med inriktning på målgruppen sköra äldre samt att utveckla uppföljningen av omställningen.

Skörhet beskrivs som ett tillstånd med minskad motståndskraft, snarare än en sjukdom, och målgruppen växer i takt med den demografiska utvecklingen. Detta medför ökade behov av samordnade insatser från både hälso- och sjukvård och äldreomsorg. Centrala principer för att möta målgruppen är personcentring, kontinuitet samt samordnade vård- och omsorgsinsatser. I presentationen ges exempel på hur målgruppen sköra äldre kan visualiseras med hjälp av statistik där variationer avseende behov och förutsättningar mellan kommuner lyfts fram som betydande, gällande demografi, stöd i hemmet och i särskilt boende (SÄBO) och väntetider till SÄBO. Det konstateras att variationer påverkar förutsättningarna för omställningen och behöver beaktas i det fortsatta arbetet för att nå jämlikhet i vård och stöd i länet.

Den regionala handlingsplanen har tagits fram genom en process som omfattat kunskapsinhämtning, dialog och förankring på flera nivåer, och har under våren gått in i fasen för beredning och beslut. Planen innehåller tre prioriterade områden: trygg och sammanhållen hemgång, kontinuitet över huvudmannagränser samt stärkt vård i och nära hemmet. Arbetet bygger på en kombination av gemensamma basinsatser, såsom planering och uppföljning, samt förstärkande insatser kopplade till teamarbete och utökade vårdformer.

I genomförandet lyfts betydelsen av processen som sådan, där dialog och förankring i olika forum har varit avgörande för att utveckla innehållet. Samtidigt betonas att systemet är komplext och kräver uthållighet i det fortsatta arbetet. Vägen framåt handlar framför allt om fortsatt förankring och spridning av handlingsplanen, liksom om att identifiera behov och skapa stödstrukturer för genomförandet.

Årsrapporten för 2025 visar att omställningen är påbörjad, men att ett ökat fokus på samordning krävs för att skapa ett gemensamt driv i länet. Den variation som finns mellan kommuner lyfts som en utmaning, där behovet av en gemensam bas blir avgörande för att säkerställa jämlikhet. Tydlighet i riktning, prioriteringar och uppföljning framhålls som centrala faktorer för att den lokala utvecklingskraften ska ge effekt på systemnivå.

I dialogen lyfts särskilt behovet av att i större utsträckning identifiera de sköra äldre som ännu inte finns inom befintliga insatser, det vill säga personer i ordinärt boende utan hemtjänst. Det konstateras att denna grupp riskerar att upptäckas först när behovet blivit mer akut, och att tidig identifiering är en förutsättning för förebyggande insatser. Behovet av ett gemensamt arbetssätt och verktyg för att identifiera målgruppen lyfts som en strategiskt viktig fråga.

Vidare diskuteras relationen till SPAK-arbetet, där det tydliggörs att den regionala handlingsplanen utgör en strategisk ram medan SPAK verkar på en mer taktisk och operativ nivå, med fokus på att utveckla arbetssätt. Arbetena bedöms komplettera och förstärka varandra, samtidigt som det lyfts en tydlig förväntan om en samordning där det strategiska GNV-arbetet och det operativa SPAK-arbetet integreras och utvecklas i nära samverkan för att säkerställa en sammanhållen riktning i länet.

Det lyfts även att begreppet god och nära vård upplevs som svårt att omsätta i praktiken. Behov av att tydliggöra vad det innebär i vardagen och att stärka kommunikationen, både gentemot medarbetare och invånare, framhålls som fortsatt viktigt för att skapa förståelse och engagemang.

Kopplingen till den nya socialtjänstlagen lyfts i dialogen, där fokus på förebyggande arbete och ökad kunskap om befolkningens behov ses som en gemensam grund. Möjligheten att arbeta mer förebyggande för att skjuta fram behovet av omfattande insatser lyfts som central.

Välfärdsrådet lyfter behovet av att handlingsplanen tydliggör hur målgruppen sköra äldre ska identifieras, även utanför befintliga insatser. Med detta tillägg godkänns den regionala handlingsplanen.

Det framhålls avslutningsvis att det fortsatta arbetet bör fokusera på att hålla fast vid målgruppen sköra äldre åtminstone under innevarande och kommande år för att

möjliggöra gemensam riktning och bygga vidare på pågående arbete, snarare än att påbörja ett arbete med andra målgrupper.

Välfrädrådet beslutade

att med ovan nämnda tillägg, godkänna den regionala handlingsplanen för God och Nära vård samt

att lägga årsrapport God och Nära vård 2025 till handlingarna

b) Dialog: Regional handlingsplan psykisk hälsa och suicidprevention – dialog och inriktning (Bilaga 8)

Föredragande: Johanna Granroth, utvecklingsledare, RSS Dalarna

Inom ramen för arbetet med att ta fram en ny regional handlingsplan för psykisk hälsa och suicidprevention genomförs en dialog och workshop med Välfrädrådet. Syftet är att samla in inspel till handlingsplanens strategiska inriktning, prioriteringar och struktur, med utgångspunkt i den nationella strategin och överenskommelsen mellan staten och SKR. Fokus ligger på övergripande gemensamma utmaningar och behov i länet samt på vilka långsiktiga vägval som kan stödja det lokala arbetet.

Bakgrunden till arbetet är den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention, där utgångspunkten är att psykisk hälsa formas i människors vardag och att det förebyggande arbetet behöver ske brett i samhället. Den regionala handlingsplanen ska bidra till att omsätta denna inriktning i en läns-gemensam riktning. Arbetet avgränsas i huvudsak till hälsofrämjande och förebyggande insatser, medan mer individnära åtgärder hanteras i andra strukturer. Handlingsplanen ska ange riktning och prioriteringar, medan genomförandet sker lokalt utifrån respektive organisations förutsättningar.

I workshoppen lyfts flera gemensamma utmaningar i länet, bland annat bristande samordning, väntetider, stigma och svårigheter att arbeta tillräckligt tidigt och förebyggande. I dialogen framhålls vikten av långsiktighet, tydlig styrning och gemensam riktning för att skapa effekt över tid. Samverkan lyfts som en central förutsättning, men behovet av att tydliggöra vad samverkan innebär i praktiken betonas, liksom vikten av tydliga uppdrag, mandat och ansvar i gemensamma forum. Vidare diskuteras politikens roll i arbetet, där betydelsen av att skapa tydliga uppdrag och långsiktiga förutsättningar för verksamheterna lyfts. Ett tydligt politiskt stöd bedöms vara avgörande för att möjliggöra genomförandet av strategiska förändringar.

I dialogen betonas även vikten av att involvera flera aktörer och perspektiv i arbetet, inklusive kommuner, region, civilsamhälle och olika verksamheter. Det framhålls att arbetet behöver breddas och att fler professioner behöver se sin roll i det suicidpreventiva arbetet. Brukarinflytande lyfts som en viktig del i processen. Kopplingar görs till andra pågående utvecklingsarbeten, såsom god och nära vård och den nya socialtjänstlagen, där det finns behov av att samordna arbetet för att undvika parallella processer och istället stärka ett gemensamt helhetsperspektiv.

Arbetet med handlingsplanen kommer att fortsätta under året genom ytterligare dialoger och insamling av inspel från olika aktörer i länet, med målsättningen att färdigställa planen under året. Informationen noteras.

Välfrädrådet beslutade

att lägga informationen till handlingarna

c) Information: Film från SKR – Bygg vidare på arbetet med Nära vård och psykisk hälsa

Presidiet lyfter behovet av att Välfrädrådet tydligare identifierar och beskriver sambanden mellan arbetet med god och nära vård och omställningen inom socialtjänsten enligt den nya lagstiftningen.

Därför önskar presidiet att samtliga deltagare i VFR tittar på filmen:

[Bygg vidare, nära vård/psykisk hälsa | Framtidens socialtjänst | SKR](#)

Filmen har tagits fram av SKR för att visa på arbetet med Nära vård och psykisk hälsa i omställningen till ny socialtjänstlag. I filmen lyfts vad vi kan lära av tidigare arbete och hur vi kan ta vara på pågående omställningar i ett gemensamt, förebyggande och invånarfokuserat perspektiv.

Välfrädrådet beslutade

att rekommendera samtliga deltagare i VFR att se filmen